

**Ιδιαίτερα
σημαντική
κρίνεται
η απόφαση του
Τριμελούς
Διοικητικού
Εφετείου
Ιωαννίνων
για τον
εργοληπτικό
κόσμο**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΤΑΘΜΟΣ

Η «Κ» δημοσιεύει την απόφαση 181/2003 του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Ιωαννίνων, Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Ιωαννίνων, που απέστειλε το μέλος της ΠΕΔΜΕΔΕ, Ε. ΖΙΑΚΚΑΣ

Με την απόφαση αυτή ορίζεται ρητά ότι "..... δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος υπέρ του κυρίου του έργου, σε περίπτωση που προκύψει μείωση της αναθεωρήσεως "

Η απόφαση αυτή δηλαδή δεν δέχεται την ύπαρξη αρνητικής αναθεώρησης εις βάρος του αναδόχου.

Το ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αποτελούμενο από τους: Γεώργιο Σκαρλάτο, Πρόεδρο Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Λαμπρινή Πλούμη και Θεμιστοκλή Κογεβίνα - Εισηγητή-, Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων,

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο του στις 14 Μαΐου 2003, με Γραμματέα τη Μαρία Καραβασίλη, για να δικάσει την παρακάτω υπόθεση μεταξύ:

της Α.Ε. με την επωνυμία " Τ.Α. Α.Ε.", που εδρεύει στα Ιωάννινα εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Ανδρέα Καϊλη κατά 1) του Ελληνικού Δημοσίου που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του ΝΣΚ Κων/νου Γεωργάκη και 2) της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων που εκπροσωπείται νόμιμα, από την Νομάρχη Ιωαννίνων, ο

οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου Χρήστου Αναστασίου.

Κατά τη συνεδρίαση οι διάδικοι που παραστάθηκαν ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Μελέτησε τη δικογραφία, και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το Νόμο

Επειδή, με την κρινομένη προσφυγή, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. τα 079424 και 015595 σειράς Α/9.9.2002 ειδικά έντυπα) ζητείται παραδεκτώς η ακύρωση της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απορρίψεως από το Νομάρχη Ιωαννίνων της από 19.3.2002 αιτήσεως θεραπείας της προσφεύγουσας εταιρείας, κατά της 3.299/11.3.2002 αποφάσεως τούτου: Με την τελευταία είχε διαταχθεί η κατάπτωση της 400/Δ343310/126147/13.12.2001 εγγυητικής επιστολής της Τράπεζας ALPHA BANK εκ δρχ. 1. 162.324 του έργου "Βελτίωση παλαιών ασφαλοταπήτων και βελτίωση επαρχιακού και κοινοτικού δικτύου Ν. Ιωαννίνων", του οποίου ανάδοχος είναι η προσφεύγουσα. Επίσης ζητείται η ακύρωση της 881 1/24.4.2002 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή της προσφεύγουσας κατά της ανωτέρω 3299/1 1.3.2002 αποφάσεως του Νομάρχη. Τέλος ζητείται η ακύρωση του 718/13.3.2002 εγγράφου της Δ/σεως Οικονομικών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Ιωαννίνων προς την εγγυήτρια, για Λογαριασμό της προσφεύγουσας, Τράπεζα ALPHA BANK, με την οποία ζητήθηκε η κατάπτωση της ανωτέρω εγγυητικής

επιστολής και η μεταβίβαση του ποσού των **3.411.08** Ευρώ (**1.162.324** δρχ.) στην Τράπεζα Αττικής και στον **84498025** λογαριασμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Ιωαννίνων, κατόπιν της ανωτέρω 3299/11.3.2002 αποφάσεως του Νομάρχη Ιωαννίνων. Η προσφυγή όμως πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτη καθ' όσον στρέφεται κατά του τελευταίου ως άνω εγγράφου, αφού αυτό αποτελεί πράξη εκτελέσεως της εν λόγω αποφάσεως του Νομάρχη και στερείται επομένως εκτελεστού χαρακτήρα.

Επειδή, στο άρθρο 10 του ν. **1498/1984** " Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (ΦΕΚ 23 Α') όπως ήδη ισχύει, ορίζονται τα εξής: " Οι συμβατικές τιμές κάθε σύμβασης δημοσίου έργου αναθεωρούνται κατά ημερολογιακό τρίμηνο (αναθεωρητική περίοδος) και με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της εικοστής ημέρας του πρώτου μήνα της περιόδου αυτής, ενιαία για όλη τη χώρα .....2...3...4...5. Η αναθεώρηση (αύξηση ή μείωση) για κάθε αναθεωρητική περίοδο υπολογίζεται με βάση τον τύπο .... 6 7. Οι διαλέξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις με εργολαβικό αντάλλαγμα άλλο εκτός από χρηματική καταβολή και στις απολογιστικές εργασίες ... 8... 9 Το ποσό της αναθεώρησης καταβάλλεται απ' τις πιστώσεις του έργου . 10. Πέρα από την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου αυτού αναθεώρηση τιμών αποκλείεται η αναπροσαρμογή του εργολαβικού ανταλλάγματος ή η διάλυση των συμβάσεων δημοσίων έργων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων **288** ή **388** του Αστικού Κώδικα, ένεκα της αυξομείωσης των τιμών. Ι Ι. Με π.δ./τα ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αναφέρονται στην εφαρμογή της αναθεώρησης των τιμών και ιδίως ο τρόπος διαπίστωσης των βασικών τιμών, τα όργανα για την διαπίστωση αυτή ο τρόπος που θα υπολογίζεται η αναθεώρηση για τα υλικά που πιστοποιούνται πριν ενσωματωθούν ή για τις άλλες ημιτελείς εργασίες, ο περιορισμός της αναθεώρησης στις περιπτώσεις που δίνονται στον ανάδοχο υλικά ή μηχανήματα απ' το φορέα του έργου, η εξαίρεση από την αναθεώρηση αποζημιώσεων του αναδόχου από οποιαδήποτε αιτία και κάθε άλλη σχετική

λεπτομέρεια". Εξ άλλου στο άρθρο 41 παρ. 10 και ΙΙ του π.δ/τος 609/1985 " Κατασκευή δημοσίων έργων " (ΦΕΚ 223 Α') ορίζεται ότι "Στις πιστοποιήσεις εμφανίζονται συνολικά τα ποσά αναθεώρησης κάθε αναθεωρητικής περιόδου, όπως προκύπτουν από το σχετικό πίνακα .... (παρ. 10). Η αναθεώρηση κάθε αναθεωρητικής περιόδου περιλαμβάνεται στην πρώτη πιστοποίηση μετά την κοινοποίηση των συντελεστών της περιόδου αυτής .... Για να περιληφθεί σε πιστοποίηση η αναθεώρηση δεν απαιτείται να έχει εγκριθεί ειδικό κονδύλιο για την αναθεώρηση αλλά η πληρωμή γίνεται από τις εγκεκριμένες για το έτος πιστώσεις (παρ. ΙΙ)". Τέλος στο άρθρο 40 του αυτού Π.Δ/τος με τον τίτλο "Λογαριασμοί, πιστοποιήσεις" ορίζεται ότι " Η πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών ...γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και πιστοποιήσεις που συντάσσονται*. σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους (παρ. Ι). Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που τυχόν ορίζεται η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των οφειλομένων σ' αυτόν ποσών από εργασίες που εκτελέστηκαν ... (παρ. 2). Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται επίσης η αναθεώρηση τιμών, αποζημιώσεως κάθε είδους που έχουν εγκριθεί... (παρ. 5). Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει ..... Ο λογαριασμός μετά τον έλεγχο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και έτσι εγκεκριμένος αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου (παρ. 7).>:> Επειδή, από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται σαφώς ότι σκοπός της αναθεωρήσεως είναι η άρση και μόνον των εις βάρος του εργολήπτη συνήθως δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων από τις μεταγενέστερες της προσφοράς του και της αναλήψεως του έργου αυξήσεις των τιμών υλικών και ημερομισθίων και μάλιστα η άρση της ζημιάς του από τις αυξημένες τιμές του χρόνου εκτελέσεως του έργου (Α.Π. 582/1971, Νο Β 20/1988. Π. Ζιάννη, νομικά ενασχολήσεις σελίς 46 επ., Δ. Εφ. Πατρών 144/1988). Επομένως, παρά το γεγονός ότι από την εφαρμογή του τύπου της αναθεωρήσεως, μπορεί θεωρητικώς να προκύψει

και μείωση, και εν όψει του ότι στις παρατεθείσες διατάξεις δεν προβλέπεται διαδικασία εισπράξεως τυχόν προκύπτοντος ποσού μειώσεως αναθεωρήσεως από τον κύριο του έργου, παρά μόνον διαδικασία καταβολής του ποσού που δικαιούται από την αύξηση αυτής ο ανάδοχος με τους απ' αυτόν συντασσόμενους λογαριασμούς που εγκρινόμενοι αποτελούν τις πιστοποιήσεις πληρωμής του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην περίπτωση που από την εφαρμογή του τύπου της αναθεωρήσεως προκύπτει μείωση αυτής, τότε καταβάλλεται αμέσως στον ανάδοχο του έργου το εργολαβικό αντάλλαγμα και δεν μειώνεται τούτο υπέρ του κυρίου του έργου, ούτε το ποσό της εν λόγω μειώσεως αναζητείται απ' αυτόν. Επειδή από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Η προσφεύγουσα εταιρεία είχε αναλάβει με την από 4.8.1998 σύμβαση με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων την εκτέλεση του έργου "Βελτίωση παλαιών ασφαλοταπήτων και βελτίωση επαρχιακού και κοινοτικού δικτύου Ν. Ιωαννίνων" αντί εργολαβικού ανταλλάγματος 68.075.000 δρχ., αρχικού συμβατικού προϋπολογισμού 100.000.000 με τον Φ.Π.Α: Οι εργασίες του έργου περαιώθηκαν στις 30.6.1999, όπως προκύπτει από την από 5.7.1999 βεβαίωση περαιώσεως των εργασιών. Το πρωτόκολλο της προσωρινής παραλαβής του έργου εγκρίθηκε με την από 10.8.2000 απόφαση της Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Ιωαννίνων. Περαιτέρω η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 13.12.2001 όχληση για τη διενέργεια της οριστικής παραλαβής, η οποία και συντελέσθηκε αυτοδίκαια στις 12.1.2002.

Περαιτέρω συντάχθηκε και το από 18.1.2002 πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, που εγκρίθηκε με την ΤΥ1630/6.2.2002 απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής (Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Ιωαννίνων). Η Διευθύνουσα όμως υπηρεσία (Τμήμα Εκτελέσεως Συγκοινωνιακών και Κτιριακών έργων της Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Ιωαννίνων) συνέταξε, χωρίς τη συμμετοχή της

προσφεύγουσας, την 5^η εντολή πληρωμής με αρνητικό περιεχόμενο εις βάρος της για το ποσό του 1.162.324 δρχ., το οποίο, σύμφωνα με τον συνοδεύοντα την εν λόγω εντολή πίνακα αναθεωρήσεως, αφορά αρνητική αναθεώρηση και πρέπει να επιστραφεί στην κυρία του έργου Ν. Α. Ιωαννίνων. Η εν λόγω εντολή, κοινοποίηση της οποίας προς την προσφεύγουσα δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ελήφθη υπ' όψη από τον Νομάρχη Ιωαννίνων, ο οποίος με την Τ.Υ. 3299/1 1.3.2002 απόφαση του διέταξε την κατάπτωση της προαναφερθείσας εγγυητικής επιστολής της Τράπεζας ALPHA BANK. Η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση θεραπείας κατά της απόφασής αυτής, υποστηρίζοντας ότι είναι μη νόμιμη καθόσον η 5^η αρνητική εντολή πληρωμής συνετάγη (κατά παράβαση) με πρωτοβουλία της Δ/νουσας υπηρεσίας, πράγμα το οποίο δεν προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις, καθώς και ότι στις διατάξεις αυτές δεν προβλέπεται ανάλογη μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος σε περίπτωση αρνητικής αναθεωρήσεως, παρά μόνον αύξηση τούτου σε περίπτωση θετικής. Επίσης υποστήριξε ότι όχι νόμιμα υπέγραψε την εν λόγω απόφαση ο Νομάρχης αντί του αρμοδίου Δ/ντή Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν. Α. Ιωαννίνων (Προϊσταμένης Αρχής του έργου, κατ' αρθρ.3 παρ. Ι, περ. β' του π.δ. 186/1986 "Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους" (Φ. 145 Α').

Περαιτέρω άσκησε και προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου. Λόγω παρόδου απράκτου τριμήνου από την υποβολή της αιτήσεως θεραπείας, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Δικ/ρίου τούτου την κρινομένη προσφυγή. Μετά την άσκηση αυτής εκδόθηκε η ΤΥ14050/18.10.2002 απόφαση του Νομάρχη Ιωαννίνων, με την οποία απορρίφθηκε πλέον ρητώς η αύξηση θεραπείας. Εξ άλλου η προσφυγή που είχε ασκήσει η προσφεύγουσα ενώπιον του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου απορρίφθηκε με την 881 Ι /24.4.2002 απόφαση τούτου. Επειδή το

Δικ/ριο, λαμβάνοντας υπ' όψη τα ανωτέρω δεδομένα και τα όσα αναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη, σύμφωνα με τα οποία δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος υπέρ του κυρίου του έργου, σε περίπτωση, που προκύψει μείωση της αναθεωρήσεως, κρίνει ότι όχι νόμιμα συντάχθηκε μονομερώς από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία η 5η αρνητική εντολή πληρωμής σε βάρος της προσφεύγουσας και περαιτέρω διατάχθηκε με την 3.299/11.3.2002 απόφαση του Νομάρχη Ιωαννίνων (και ανεξαρτήτως της αρμοδιότητας του προς υπογραφή αυτής)η κατάπτωση της παραπάνω εγγυητικής επιστολής της Τράπεζας ALPHA BANK λόγω αρνητικής αναθεωρήσεως. Έτσι πρέπει να ακυρωθεί η τεκμαιρόμενη σιωπηρά απόρριψη από τον Νομάρχη Ιωαννίνων της από 19.3.2002 αιτήσεως ως άνω αποφάσεως του. Περαιτέρω πρέπει να ακυρωθεί και η 8811/24.4.2002 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή της προσφεύγουσας κατά της ανωτέρω 3299/11.3.2002 αποφάσεως του Νομάρχη, δεδομένου ότι κατά της τελευταίας χωρούσε μόνο αίτηση θεραπείας ενώπιον του Νομάρχη, αφού το έργο ήταν αρχικού συμβατικού προϋπολογισμού 100.000.000 δρχ. κατ' αρθρ. 7 παρ. Ι, περ. α' του ως άνω π.δ. 186/1996. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή εν μέρει η προσφυγή. Το παράβολο που καταβλήθηκε πρέπει να αποδοθεί στην προσφεύγουσα κατά το ποσό των τεσσάρων ευρώ (4 Ε) και να καταπέσει υπέρ του Δημοσίου κατά το ποσό των πενήντα λεπτών (0,50 Ε), (αρθρ. 277, παρ. 9, εδ. γ. του Κ.Δ.Δ). Τα δικαστικά έξοδα τέλος πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων λόγω της μερικής νίκης και ήττας τους (αρθρ. 275 παρ. Ι, εδ. γ' του Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Απορρίπτει την προσφυγή κατά το κεφάλαιο αυτής, με το οποίο ζητείται η ακύρωση του 718/13.3.2002 εγγράφου της Δ/νσεως Οικονομικών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Ιωαννίνων προς την ALPHA BANK.

Δέχεται αυτή κατά τα λοιπά.

Ακυρώνει την τεκμαιρόμενη σιωπηρά απόρριψη από το Νομάρχη Ιωαννίνων της από 19.3.2002 αιτήσεως θεραπείας της προσφευγούσης κατά της 3.299/11.3.2002 αποφάσεως τούτου και την 8811/24.4.2002 απόφαση του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου.

Διατάζει την απόδοση μέρους του καταβληθέντος παραβόλου εκ τεσσάρων ευρώ (4 Ε) στην προσφεύγουσα και την κατάπτωση του υπολοίπου μέρους των πενήντα λεπτών (0,50 Ε) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Και

Συμψηφίζει μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα. Κρίθηκε και αποφασίστηκε στα Ιωάννινα στις 13.6.2003, δημοσιεύθηκε δε σε δημόσια συνεδρίαση στο "ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 24.7.2003.